

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 5th
International Scientific
and Practical Conference

**SCIENTIFIC GOALS AND
PURPOSES IN XXI CENTURY**

Seattle, USA
19-20.08.2023

SCIENTIFIC COLLECTION
INTERCONF+

No 36 (167)
August, 2023

OPEN ACCESS

Scientific Collection «InterConf+ »

No 36(167)

August, 2023

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 5th International
Scientific and Practical Conference

SCIENTIFIC GOALS AND
PURPOSES IN XXI CENTURY

SEATTLE, USA

August 19–20, 2023

SEATTLE
2023

UDC 001.1

S 40 *Scientific Collection «InterConf+»*, 36(167): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Scientific Goals and Purposes in XXI Century» (August 19-20, 2023; Seattle, USA) / comp. by LLC SPC «InterConf». Seattle: ProQuest LLC, 2023. 418 p.

ISSN 2709-4685

DOI 10.51582/interconf.19-20.08.2023

EDITOR

Anna Svoboda

Doctoral student
University of Economics;
Czech Republic
annasvobodaprague@yahoo.com

COORDINATOR

Mariia Granko

Coordination Director
LLC Scientific Publishing Center
«InterConf»; Ukraine
info@interconf.center

EDITORIAL BOARD

Temur Narbaev (DSc in Medicine)
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Republic of Uzbekistan;
temur1972@inbox.ru

Nataliia Mykhalitska (PhD
in Public Administration)
Lviv State University of
Internal Affairs; Ukraine

Dan Goltsman (Doctoral student)
Riga Stradiņš University;
Republic of Latvia;
goltsman.dan@inbox.lv

Katherine Richard (DSc in Law),
Hasselt University; Kingdom of Belgium
katherine.richard@protonmail.com;

Richard Brouillet (LL.B.),
University of Ottawa; Canada;

Stanyslav Novak (DSc in Engineering)
University of Warsaw; Poland
novaks657@gmail.com;

Kanako Tanaka (PhD in Engineering),
Japan Science and Technology
Agency; Japan;

Mark Alexandr Wagner (DSc. in Psychology)
University of Vienna; Austria
mw6002832@gmail.com;

Alexander Schieler (PhD in Sociology),
Transilvania University of Brasov;
Romania
alexandrds.schieler@protonmail.ch

Kamilə Əliəğa qızı Əliyeva (DSc
in Biology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Dmytro Marchenko (PhD in Engineering)
Mykolayiv National Agrarian University
(MNAU); Ukraine;

Svitlana Lykholat (PhD in Economics),
Lviv Polytechnic National University;
Ukraine

Viktor Yanchenko (PhD in Pharm. Sc.),
T.H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»; Ukraine

Rakhmonov Aziz Bositovich (PhD in Pedagogy)
Uzbek State University of World Languages;
Republic of Uzbekistan;

Mariana Vereskliia (PhD in Pedagogy)
Lviv State University of Internal Affairs;
Ukraine

Dr. Albena Yaneva (DSc. in Sociology
and Antropology),
Manchester School of Architecture; UK;

Vera Gorak (PhD in Economics)
Karlovarská Krajská Nemocnice;
Czech Republic
veragorak.assist@gmail.com;

Polina Vuitsik (PhD in Economics)
Jagiellonian University; Poland
p.vuitsik.prof@gmail.com;

Elise Bant (LL.D.),
The University of Sydney; Australia;

George McGrown (PhD in Finance)
University of Florida; USA
mcgrown.geor@gmail.com;

Vagif Sultanly (DSc in Philology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Please, cite as shown below:

1. Surname, N. & Surname, N. (2023). Title of an article. *Scientific Collection «InterConf+»*, 36(167), 21-27. <https://doi.org/10.1080/interconf...>

This issue of Scientific Collection «InterConf+» contains the materials of the International Scientific and Practical Conference. The conference provides an interdisciplinary forum for researchers, practitioners and scholars to present and discuss the most recent innovations and developments in modern science. The aim of conference is to enable academics, researchers, practitioners and college students to publish their research findings, ideas, developments, and innovations.

Scientific Collection «InterConf+» and its content are indexed in:

Index Copernicus; Google Scholar; WorldCat; OUCI (Open Ukrainian Citation Index); CrossRef; Semantic Scholar; Mendeley; Scilit; OpenAIRE (pan-European research information system), etc.

TABLE OF CONTENTS

BUSINESS ECONOMICS

	Azmaiparashvili M.	APPLICATION OF ISO STANDARDS IN HOSPITALITY INDUSTRY AND CHALLENGES OF GEORGIA	7
---	--------------------	--	---

REGIONAL ECONOMY

	Ahmadova E.	ANALYSIS OF REGIONAL SUSTAINABLE DEVELOPMENT: ASPECT OF TAXATION MECHANISM	17
	Алиев Ш.Т.	ВАЖНЫЕ АСПЕКТЫ ВОССТАНОВЛЕНИЯ И СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ КАРАБАХСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЙОНА	27
	Магеррамов Э.М.	ДРАЙВЕРЫ РАЗВИТИЯ КАРАБАХСКОГО И ВОСТОЧНО-ЗАНГЕЗУРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКИХ РАЙОНОВ В УСЛОВИЯХ НОВЫХ РЕАЛИЙ	35
	Насибова З.Д.	АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ КАРАБАХСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЙОНА	44
	Павлик В.П.	МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ З ВИЗНАЧЕННЯ ВАЛОВОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОДУКТУ В АГРОСФЕРІ УКРАЇНИ	53

MANAGEMENT

	Гетьман О.О. Майборода Я.О.	ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ З УПРАВЛІННЯ ГУРТОЖИТКОМ ЯК БАГАТОКВАРТИРНИМ БУДИНКОМ В КОНТЕКСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА	78
---	--------------------------------	--	----

MARKETING, ADVERTISING AND PR

	Ороховська Л.А. Кошетар У.П.	ПРОБЛЕМИ АКУЛЬТУРАЦІЇ В КРОС- КУЛЬТУРНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	85
	Фіщук С.В.	ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ ОЦІНКИ МАРКЕТИНГОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»	100

PEDAGOGY AND EDUCATION

	Карапузова І.В. Дубовик Ю.О. Бурсова С.С.	ВИКОРИСТАННЯ LEGO ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОВУ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДОВКІЛЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	118
---	---	--	-----

	Мусевич Р.Ю.	ПРАКТИЧНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ НА ЗАСАДАХ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ	132
	Черчата Л.М.	ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ІНШОМОВНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	138

PHILOSOPHY AND COGNITION

	Nazarov M.H.	PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' INTELLECTUAL CULTURE	150
	Кулебякін Г.А.	ПРОБЛЕМА ІНДУКЦІЇ ТА ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІМОВІРНOSTІ	164
	Огірко І.В.	КІРЛІАНОМЕТРІЯ ДОДАТКОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ,	184
	Кміт Я.М.	ПІДТВЕРДЖЕНА КИРЛІАНІВСЬКИМИ ЗНІМКАМИ.	
	Бланк С.М.	ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ НАУКУ	
	Миколишин А.І.		

PHILOLOGY AND LINGUISTICS

	Качан А.В.	МЕХАНІСТИЧНО ІММАНЕНТНИЙ ПІДХІД ВИВЧЕННЯ СТРУКТУРИ КАЗКИ ТА ЇЇ МОТИВІВ РОМАНОМ ВОЛКОВИМ	215
	Король Л.Л.	СТУДЕНТ ЯК СЛОВНИКАР: НАВЧАЛЬНЕ ЛЕКСИКОГРАФУВАННЯ У САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ	231

HISTORY AND ARCHEOLOGY, ARCHIVAL STUDIES

	Nikoleishvili O.	GEORGIAN HISTORICAL REALITIES IN JULIER CHEVALIER'S «NOAH'S GRANDCHILDREN»	249
	Святець Ю.А.	ЛАТЕНТНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФАКТИ ГОЛОДОМОРУ 1932–1933 РР. В ЗАПИСАХ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ ПРО СМЕРТІ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	255

ASTRONOMY, SPACE AND AVIATION

	Arazov G.T.	DAILY, MONTHLY AND YEARLY VARIABILITY IN OBSERVED NATURAL PHENOMENA	264
---	-------------	---	-----

MEDICINE AND PHARMACY

	Bashirov A.U.	METHODOLOGY FOR EVALUATING THE EFFECTIVENESS OF THE DISEASE MANAGEMENT PROGRAM IN PATIENTS WITH CHRONIC HEART FAILURE	269
---	---------------	---	-----

	Бортний М.О. Бортна Т.М.	ОСОБЛИВОСТІ ГЕМОДИНАМІЧНИХ ПРОЯВІВ ГОСТРОГО ЛЕГЕНЕВОГО СЕРЦЯ У ПАЦІЄНТІВ З ГОСТРИМ КОРОНАРНИМ СИНДРОМОМ ЗА ДАНИМИ РЕНТГЕНОЛОГІЧНОГО МЕТОДУ ДОСЛІДЖЕННЯ	275
	Ривак Т.Б.	МЕНЕДЖМЕНТ ЛІКО-ПОВ'ЯЗАНИХ ПРОБЛЕМ, ЯКІ ВИНΙΚАЮТЬ ПРИ САМОЛІКУВАННІ ЗАКЛАДНОСТІ НОСА МІСЦЕВИМИ ДЕКОНГЕСТАНТАМИ	285
	Чорна В.В. Махнюк В.М.	НОРМАТИВНА БАЗА З ПРОЕКТУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я З НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ І ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ САНИТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА ТА МІСТОВУДІВНА СКЛАДОВІ, ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД	293

GEOLOGY, MINERALOGY AND SOIL SCIENCE

	Huseynov F.G.	PHYSICAL-CHEMICAL PROPERTIES OF THE SOILS OF THE GANJA-GAZAKH REGION	314
---	---------------	---	-----

NATURE MANAGEMENT, RESOURCE SAVING AND ECOLOGY

	Войтків П.С. Іванов Є.А.	СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В МЕЖАХ ВЕЛИКОМОСТИВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЧЕРВОНОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ	319
	Икрамова М.Р. Жураев И.У.	ОЦЕНКА ЗАИЛЕНИЯ ТАЛИМАРДЖАНСКОГО ВОДОХРАНИЛИЩА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	332

ENERGETICS

	Ольшевський С.І. Білюк І.С. Савченко О.В. Гаврилов С.О. Степанюк А.Р.	ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ЗМЕНШЕННЯ СПОЖИВАННЯ ЕНЕРГІЇ ЕЛЕКТРОПРИВОДАМИ КАМЕРАМИ ЗВЕРІГАННЯ / ДОЗАРЮВАННЯ БАНАНІВ	342
---	---	---	-----

LIGHT INDUSTRY AND FOOD INDUSTRY

	Simakhina G.O. Naumenko N.V.	THE PLANT HALF PRODUCTS FOR FORTIFICATION OF FOODSTUFFS	355
---	---------------------------------	--	-----

GENERAL ENGINEERING AND MECHANICS

	Кунда Н.Т.	АНАЛІЗ ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ FOREL	365
---	------------	--	-----

INFORMATION AND WEB TECHNOLOGIES

	Kostarev D.B. Tevyashev A.D. Sizova N.D. Tkachenko V.P.	SYSTEM ANALYSIS OF THE PROBLEM OF PROACTIVE MANAGEMENT OF AN INDUSTRIAL ENTERPRISE	374
---	--	--	-----

	Коломійцев О.В. Калачова В.В. Рибальченко А.О. Старцев В.В. Третяк В.Ф. Возний О.О. Закіров З.З. Павлій Л.В. Євстрат Д.І. Панасенко С.В. Приходько С.М. Шумигай О.В.	РЕЗУЛЬТАТИ БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОГО СИНТЕЗУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ВІЛІНГОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ МЕТОДОМ АНАЛІЗА ІЄРАРХІЙ	390
---	---	---	-----

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

	Кернас А.В. Дразіна (Долгієр) Є.В. Нікітюк В.В. Ромашенко В.С.	ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТА ЕВОЛЮЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТА СХІДНИХ ВИДІВ ЄДИНОВОРСТВ	405
---	--	---	-----

MILITARY AFFAIRS AND NATIONAL SECURITY

	Кулагін О.С.	ІНДИВІДУАЛЬНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВО- СЛУЖБОВЦЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	412
---	--------------	--	-----

MEDICINE AND PHARMACY

 DOI 10.51582/interconf.19-20.08.2023.024

Нормативна база з проектування закладів охорони здоров'я з надання психологічної і психіатричної допомоги населенню України: сучасні санітарно- епідеміологічна та містобудівна складові, закордонний досвід

Чорна Валентина Володимирівна¹ ,
Махнюк Валентина Михайлівна²

¹ доцент, канд.мед.наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини;
Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова; Україна

² завідувач лабораторії гігієни планування та забудови населених місць, доктор медичних
наук, професор, лікар вищої кваліфікаційної категорії за спеціальністю «Загальна гігієна»;
Державна установа «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзеева
Національної академії медичних наук України»; Україна

Анотація.

В статті проведено аналіз нормативних документів санітарного та містобудівного законодавств з проектування, розміщення, та експлуатації закладів охорони здоров'я психіатричного профілю в Україні. Вивчена та проаналізована нормативно-правова база європейського санітарного та містобудівного законодавств щодо гігієнічних вимог до розміщення ЗОЗ. Через відсутність будь-якого сучасного нормативного документу з проектування та будівництва ЗОЗ в Україні, який враховує європейські стандарти, міжнародний досвід, розроблений проект «Концепції («Дорожня карта») формування нормативної бази проектування та будівництва споруд і комплексів закладів охорони здоров'я та прийнятий новостворений ДБН В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я. Основні положення», якій необхідний як в мирний час, так і для відновлення руйнацій від бойових дій закладів охорони здоров'я при проектуванні/реконструкції/ ЗОЗ.

Ключові слова:

санітарно-містобудівні нормативні документи
заклади охорони здоров'я психіатричного профілю
базові міжнародні правила
Дорожня карта
ДБН В.2.2-10:2022

MEDICINE AND PHARMACY

Аналізуючи нормативні документи санітарного та містобудівного законодавств з проектування, розміщення, та експлуатації ЗОЗ ПП встановлено, що профільні (спеціалізовані) нормативні документи в Україні відсутні [1,2].

Нормативні вимоги до будівництва та функціонування ЗОЗ загального профілю в Україні, здійснюється відповідно до наступних нормативних документах санітарного та містобудівного законодавств (таблиця 1).

Таблиця 1

Перелік нормативних документів санітарного та містобудівного законодавств України щодо розміщення та експлуатації ЗОЗ загального профілю

№ п/п	Назва нормативного документа	Призначення нормативного документа	QR-код
1	Державні санітарні норми і правила «Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу. ДСанПіН 2.3-183-2013»	Санітарно-гігієнічні вимоги до закладів первинної ланки	
2	Державні санітарні норми та правила "Гігієнічні вимоги до розміщення, облаштування, обладнання та експлуатації перинатальних центрів. ДСанПіН № 55-12"	Встановлює санітарно-гігієнічні вимоги до перинатальних центрів	
3	«Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів. ДСП № 173-96»	Встановлює санітарно-гігієнічні вимоги до планування території громадських закладів	

MEDICINE AND PHARMACY

Продовження табл. 1

4	Державні санітарні правила і норми «Гігієнічні вимоги до влаштування та експлуатації рентгенівських кабінетів і проведення рентгенологічних процедур. ДСанПіН 6.6.3-150-2007»	Встановлює санітарно-гігієнічні вимоги до рентген.кабінетів	
5	«Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів. ДСанПіН 3.3.6-096-2002»	Встановлює санітарно-гігієнічні вимоги до медичного обладнання ЗОЗ	
6	Державні санітарні правила «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України. ОСП № 54-2005»	Встановлює норми радіаційної безпеки	
7	Державні гігієнічні нормативи ДГН 6.6.1. – 6.5.061-2000 "Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97) "	Встановлює норми радіаційної безпеки	
8	«Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму в приміщеннях громадських будинків. ДСН № 463-19»	Встановлює допустимі рівні шуму	
9	«Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень ДСН 3.3.6.042-99»	Встановлює нормативні гігієнічні показники мікроклімату на робочих місцях	

MEDICINE AND PHARMACY

Продовження табл. 1

10	Державні санітарні норми та правила «Полімерні та полімервмісні матеріали, вироби і конструкції, що застосовуються у будівництві та виробництві меблів. Гігієнічні вимоги. ДСанПіН 8.2.1-181-2012»	Встановлює вимоги до якості оздоблювальних матеріалів, поверхонь приміщень	
11	«Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо поводження з медичними відходами. ДСанПіН № 325-2015»	Встановлює санітарно-протиепідемічні правила і норми поводження з медичними відходами	
12	«Державні санітарні норми та правила утримання території населених місць. ДСанПіН № 145-2011»	Встановлює санітарні норми і правила санітарного очищення територій населених місць	
13	Гігієнічні регламенти «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затверджені наказом МОЗ від 14.01.2020 р. № 52	Встановлює гігієнічні регламенти якості атмосферного повітря	
14	Гігієнічні регламенти «Орієнтовно безпечних рівнів впливу хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць» затверджені наказом МОЗ від 14.01.2020 р. № 52	Встановлює гігієнічні регламенти якості атмосферного повітря	

MEDICINE AND PHARMACY

Продовження табл. 1

15	Державні санітарні норми та правила "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною. ДСанПіН 2.2.4-171-10"	Встановлює гігієнічні вимоги до води питної	
16	Державні будівельні норми «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди В.2.5-74:2013»	Встановлює гігієнічні вимоги до води питної	
17	Державні будівельні норми «Захист територій, будинків і споруд від шуму ДБН В.1.1-31:2013»	Встановлює вимоги щодо захисту від шуму	
18	Державні будівельні норми «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН В.2.2-40:2018»	Встановлює вимоги до будівель для забезпечення умов доступу маломобільних груп населення	
19	Державні будівельні норми "Опалення, вентиляція та кондиціонування. ДБН В.2.5-67:2013"	Встановлює вимоги до опалення, вентиляції, кондиціонування приміщень ЗОЗ	
20	Державні будівельні норми «Природне і штучне освітлення. ДБН В.2.5-28:2018»	Встановлює санітарно-гігієнічні вимоги до природного та штучного освітлення на робочих місцях, в т.ч. у ЗОЗ	

В таблиці 1 наведено 20 нормативних документів санітарного законодавства України, з них 7 ДСанПіНів вузькоспеціалізованого напрямку та 5 нормативних документів містобудівного законодавства [3].

MEDICINE AND PHARMACY

ДБН В.2.2-10-2001 «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я» був створений у 2001 р. і ґрунтувався на нормативній базі санітарного та містобудівного законодавства до 2000 р. Зокрема, зазначений ДБН В.2.2-10-2001 «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я» був взаємопов'язаний з нормативним документом – «Санитарними правилами устро́йства, оборудовання и експлуатации больниц, родильных домов и других лечебных стационаров СанПиН 5179-90», затверженими Головним державним санітарним лікарем СРСР 29.06.1990 р. [4-6].

Радянський нормативний документ «Санитарные правила устро́йства, оборудовання и експлуатации больниц, родильных домов и других лечебных стационаров. СанПиН 5179-90» на сьогодні скасований розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.01.2016 р. № 94-р. Окрім цього документу, скасовані всі нормативно-правові акти (понад 300 документів), які були видані до прийняття Акту проголошення незалежності України, тобто нормативно-правові акти Союзу РСР та Української РСР. Будівництво та експлуатація стаціонарних лікарень в Україні здійснювалась на основі попереднього вітчизняного напрацьованого досвіду та використанні окремих елементів планувальних рішень та організаційних санітарно-протиепідемічних заходів, запозичених із практики інших країн ближнього та дальнього зарубіжжя. Була гостра потреба у розробці сучасного нормативного документу санітарного законодавства України для сучасних стаціонарних лікарень, які є базовими закладами вторинної ланки за реформою галузі охорони здоров'я. До того ж вузькоспеціалізовані лікарні психоневрологічного профілю за медичною реформою відносяться до третинного рівня за профілем надання медичних послуг – з одного боку, за наявністю стаціонарів відносяться до вторинного рівня – з іншого, і тому основні санітарно-протиепідемічні та гігієнічні вимоги є спільними як для вузькоспеціалізованих лікарень, так і для лікарень загального типу з відділеннями психіатричного профілю (ПП).

На сьогодні для забезпечення санітарно-гігієнічних та протиепідемічних умов праці медпрацівників та умов соціалізації для осіб, які мають психічні розлади, необхідно створювати новий тип (дизайн) лікувально-профілактичного закладу з внутрішнім арт-еколого-терапевтичним простором та розробляти новітні нормативні документи з проектування цих

MEDICINE AND PHARMACY

закладів. В Україні на сьогодні реконструкцій або будівництво нових закладів охорони психічного здоров'я не здійснюються, а тільки проводяться поточні ремонти діючих ЗОЗ ПП.

В ході дослідження була вивчена та проаналізована нормативно-правова база європейського санітарного та містобудівного законодавств щодо гігієнічних вимог до розміщення ЗОЗ, яка охоплює наступні країни: Республіка Польща, Республіка Чехія, Румунія, Республіка Молдова, Франція та Україна. Досліджувані нормативні документи були відібрані на офіційних інтернет-ресурсах профільних міністерств та відомств європейських країн, де зазначається дата прийняття документу, статус його чинності, а також наведено повний текст документу. Нами здійснено переклад оригінального варіанту документів з іноземних мов на українську мову для можливості його читання та аналізу.

За результатами аналізу нормативних документів санітарного та містобудівного законодавства країн ЄС та України в частині вимог до проектування, розміщення та експлуатації ЗОЗ встановлено наступне.

Для порівняльної оцінки європейських нормативів з вітчизняними нормативами в частині проектування, розміщення та експлуатації ЗОЗ відібрані нормативні документи санітарного та містобудівного законодавств країн ЄС, які містять основні положення з цих питань, що представлені в таблиці 2

Таблиця 2

**Нормативні документи санітарного та містобудівного
законодавств країн ЄС щодо будівництва ЗОЗ**

№	Нормативний документ (назва мовою оригіналу)	Нормативний документ (назва перекладена на українську мову)	дата прийняття документу	QR-код
Республіка Польща				
1	«Krajowe ramy strategiczne Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020»	Національний стратегічний документ МОЗ Республіки Польща про «Захист здоров'я на 2014-2020 рр.»	07.2014 р.	

MEDICINE AND PHARMACY

Продовження табл. 2

2	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność lecniczą	Постанова МОЗ Республіки Польща про «Детальні вимоги, яким повинні відповідати приміщення та обладнання суб'єкта медичної діяльності»	26.03.2019 р.	
3	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej	Постанова МОЗ Республіки Польща про «Внесення змін до положення про гарантовані пільги у сфері первинної медичної допомоги»	05.01.2023 р.	
4	«W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie»	Постанова Міністерства інфраструктури Республіки Польща про «Технічні умови, яким повинні відповідати будівлі та їх розташування»	12.04.2002 р.	
Республіка Чехія				
5	Vyhláška č. 92/2012 Sb.Vyhláška o požadavcích na	Постанова МОЗ Республіки Чехія «Про вимоги до мінімального технічного та матеріального	15.03.2012 р.	

MEDICINE AND PHARMACY

Продовження табл. 2

	minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče	оснащення закладів охорони здоров'я та контактних центрів домашньої допомоги»		
Румунія				
6	Asistența medicală primară Lege 95/2006	Закон, який регулює медичну практику - з питань реформи охорони здоров'я	14.04.2006 р. № 95	
7	Ordinul nr. 1338/2007 pentru aprobarea Normelor privind structura funcțională a cabinetelor medicale și de medicină dentară	Наказ Міністерства громадського здоров'я Румунії «Про затвердження норм щодо функціональної структури медичного та стоматологічного кабінетів»	22.08.2007 р. № 1338/2007	
8	GUVERNUL HOTĂRÎRE Nr. HG 696/2018 din 2018-07-11 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medical	Рішення уряду Румунії «Про затвердження санітарного регламенту поводження з відходами результати від медичної діяльності»	07.11.2018 р. № HG 696	

MEDICINE AND PHARMACY

Продовження табл. 2

Республіка Молдова				
9	Hotărîrea Guvernului nr. 663 din 23.07.2010 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind condițiile de igienă pentru instituțiile medico- sanitare.	Рішення Уряду від про затвердження Санітарного регламенту щодо гігієнічних умов медико-санітарних закладів	23.07.2010 р. № 663	
Франція				
10	Code de la santé publique Ministère des Solidarités et de la Santé	Кодекс громадської охорони здоров'я	02.07.2020 р.	
11	Règlement de s écurité contre l'incendie re latif aux étab lissements rec evant du publi c Livre II : Dispositions applicables aux établissements des quatre premières categories Titre deux : Dispositions particulières Arrêté du 10 décembre 2004	Правила пожежної безпеки для громадських закладів (Установи типу U – Установи по догляду)	10.09.2004 р.	

MEDICINE AND PHARMACY

Продовження табл. 2

	Chapitre IX : Établissements du type U - Établissements de soins Ministère des Solidarités et de la Santé			
12	Arrêté du 25 avril 2003 relatif à la limitation du bruit dans les établissements de santé Ministère des Solidarités et de la Santé	Наказ про обмеження шуму в медичних установах	25.04.2003 р.	
13	Loi n° 2005-102 du 11 février 2005 pour l'égalité des droits et des chances, la participation et la citoyenneté des personnes handicapées. Ministère des Solidarités et de la Santé	Закон «Про рівні права та можливості, участь та громадянство для людей з обмеженими можливостями»	11.02.2005 р. № 2005-102	
14	Les locaux des professionnels de santé: réussir l'accessibilité Être prêt pour le 1er janvier 2015 Ministère des Solidarités et de la Santé	Керівництво для забезпечення доступності приміщень закладів охорони здоров'я для людей з особливими потребами	01.01.2015 р.	

Поряд з національними документами досліджуваних країн,
які подані в таблиці X, при проектуванні і будівництві ЗОЗ ПП

MEDICINE AND PHARMACY

використовуються базові міжнародні правила - International Health Facility Guidelines (Міжнародні Директиви для медичних закладів), Design Guidance for Psychiatric Intensive Care Units (2017), Low Secure Units (NAPICU) Design in Mental Health Network (Керівництво з проектування відділень інтенсивної психіатричної терапії), IBC^R A Mental of the International Code Family (Міжнародний будівельний кодекс) і посилання та посібники Architecture for psychiatric environments and therapeutic spaces (Архітектура для психіатричних середовищ і терапевтичних просторів), Psychiatric Facility (Психіатричний заклад) NIKA. For VA Office of Construction & Facilities Management (CFM) (Управління будівництва та управління об'єктами) [7-12].

Враховуючи актуальність розробки новітньої нормативної бази з проектування ЗОЗ ПП нами у рамках угоди про наукове співробітництво між Національним авіаційним університетом та Державною установою «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України» від 27.10.2021 р. № 802/16 опрацьовано проект «Концепції («Дорожня карта») формування нормативної бази проектування та будівництва споруд і комплексів закладів охорони здоров'я», з метою розробки еколого-гігієнічної та санітарно-епідеміологічної складової для його вдосконалення та ефективного реалізації на рівні територіальних громад [13-15].

У зв'язку з відсутністю будь-якого сучасного нормативного документу з проектування та будівництва закладів охорони здоров'я, який враховує європейські стандарти, міжнародний досвід, розроблений проект «Концепції («Дорожня карта») формування нормативної бази проектування та будівництва споруд і комплексів закладів охорони здоров'я» (далі - Концепція) є першим концептуальним документом на рівні держави, який координує створення нової нормативної бази проектування та будівництва споруд і комплексів закладів охорони здоров'я.

Саме розробка еколого-гігієнічної, санітарно-епідеміологічної, економічної та правової складової до проектування та будівництва закладів охорони здоров'я та включення їх до зазначеної Концепції сприятиме покращенню умов доступності, перебування пацієнтів в запроєктованих

MEDICINE AND PHARMACY

закладах охорони здоров'я та ефективної роботи медичного персоналу, обумовлює актуальність зазначеного дослідження на рівні держави та територіальних громад.

При прийнятті зазначеної Концепції, запропоновано приділити увагу реформуванню містобудівної галузі та охороні здоров'я, посилячись на новітнє законодавство, нову вітчизняну нормативну базу містобудівного та санітарного законодавства, міжнародні правила International Health Facility Guidelines (Міжнародні Директиви для медичних закладів), Design Guidance for Psychiatric Intensive Care Units (2017), Low Secure Units (NAPICU) Design in Mental Health Network (Керівництво з проектування відділень інтенсивної психіатричної терапії), IBC[®] A Mental of the International Code Family (Міжнародний будівельний кодекс) щодо санітарних правил і норм стосовно проектування, організації та експлуатації, що є корисними для проектувальників.

В Україні продовжується здійснення реформування системи охорони здоров'я, основна мета якого – забезпечення громадян України рівним доступом до якісних медичних послуг, в результаті змін орієнтування системи так, щоб у центрі її був пацієнт. Реформування системи охорони здоров'я здійснюється за такими пріоритетними напрямками: медична реформа; громадське здоров'я; спеціалізована медицина; доступні та якісні лікарські засоби. За кожним із напрямів реалізуються завдання, спрямовані на забезпечення фінансування системи охорони здоров'я, підвищення заробітної плати медичних працівників, створення ефективної системи контролю якості надання медичної допомоги, розробка та оновлення національних галузевих стандартів та протоколів лікування, впровадження державної оцінки медичних технологій, створення конкурентного середовища для медичних закладів, розвиток добровільного медичного страхування, розвиток державно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я, залучення приватного капіталу, пільгове оподаткування за рахунок податку на прибуток та ін. Для реалізації завдань реформування системи охорони здоров'я зазначеною Концепцією запропоновано створення сучасної повноцінної мережі закладів охорони здоров'я.

Проектування та будівництво закладів охорони здоров'я в

MEDICINE AND PHARMACY

тому числі 303 ПП повинно здійснюватися на підставі аналізу попиту на медичні послуги для населення відповідної територіальної громади, на території якої заплановане будівництво/реконструкція 303 ПП. Нами запропоновано для включення в Концепцію участь громадськості у вирішенні питань проектування та будівництва 303 ПП, що відповідає вимогам Європейської Хартії, міжнародній програмі ВООЗ "Здорові Міста" та новітньому законодавству України .

Зазначена Концепція передбачає розвиток нормативного забезпечення щодо проектування та будівництва об'єктів 303 ПП з урахуванням чинних міжнародних вимог та досвіду технічно розвинутих країн, що дозволить підвищити професійний рівень працівників, зайнятих у цій сфері, та якість проектної документації об'єктів, що будуються.

У новітньому Законі України від 06 вересня 2022 року № 4142 «Про систему громадського здоров'я» новелою є положення статті 27 «Медико-санітарні вимоги безпеки для здоров'я і життя людини у містобудівній діяльності», якою передбачено у режимах забудови територій, визначених для містобудівних потреб, встановлених у генеральних планах населених пунктів, планах зонування та детальних планах територій, в тому числі при розміщенні закладів охорони здоров'я, створення безпечних умов для життя і здоров'я шляхом реалізації планувальних заходів щодо попередження та усунення шкідливого впливу факторів середовища життєдіяльності. Другою частиною цієї статті передбачено в обов'язковому порядку врахування при нормативному регулюванні планування та забудови територій вимог державних медико-санітарних нормативів та правил [16].

Саме на виконання ст.27 Закону України «Про систему громадського здоров'я» та положень прийнятого Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві» від 03.10.2019 р. № 156-IX, яким запроваджено параметричний підхід у проектуванні закладів охорони здоров'я, пропонується включити до першого розділу «Нормативні посилання» наступний перелік державних санітарних норм і правил, які містять нормативні параметри для внутрішньолікарняного середовища та для прилікарняної території: ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів; ДСП 6.177-

MEDICINE AND PHARMACY

2005-09-02 Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України (ОСПУ-2005); ДСП 9.9.5-080-02 «Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях (відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю; ДСН 3.3.6.037-99 Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку; ДСН 239-96 Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань; ДСН 463-2019 Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови; ДСанПіН 9.9.5-153-2008 Організація роботи лабораторій при дослідженні матеріалу, що містить біологічні патогенні агенти I-IV груп патогенності молекулярно-генетичними методами; ДСанПіН 145-2011 Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць; ДСанПіН 6.6.3-150-2007 Гігієнічні вимоги до влаштування та експлуатації рентгенівських кабінетів і проведення рентгенологічних процедур; ДСанПіН 259-2013 Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу; ДСанПіН 325-2015 Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо поводження з медичними відходами; ДСанПіН 784-2011 Гігієнічні вимоги до розміщення, облаштування, обладнання та експлуатації перинатальних центрів; ДСанПіН 552-2014 Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я; ДСанПіН 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною; ДСанПіН 8.2.1-181-2012 Полімерні та полімервмісні матеріали, вироби і конструкції, що застосовуються у будівництві та виробництві меблів. Гігієнічні вимоги; ДСанПіН 3.3.6.096-2002 «Державні санітарні норми та правила при роботі з джерелами електромагнітних полів» та ін.

У статті 27 Закону України «Про систему громадського здоров'я» на виконання вимог міжнародного та європейського законодавства запроваджена пряма заборона виробництва і використання азбесту незалежно від виду, а також азбестовмісних виробів і матеріалів у технологічних процесах під час здійснення будівельно-монтажних робіт на будь-яких об'єктах, що потребує обов'язкового виконання при будівництві закладів охорони здоров'я з метою попередження онкологічних

MEDICINE AND PHARMACY

захворювань, викликаних дією асбесту .

З метою підвищення рівня безпеки пацієнтів, медперсоналу та відвідувачів громадян від воєнних злочинів, які вчиняються збройними силами російських терористичних військ, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій» від 29.07.2022 р. № 2486-IX обґрунтовано необхідність влаштування у цокольних і підвальних поверхах ЗОЗ ПП захисних споруд цивільного захисту (сховище, приторадіаційне укриття, споруди подвійного призначення) з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів. При розробці нових державних будівельних норм потребує врахування з проектування та будівництва будинків і споруд закладів охорони здоров'я [17].

Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» від 09.07.2018 року № 579, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.07.2018 р. за № 879/32331, зазначені захисні споруди цивільного захисту входять до фонду захисних споруд цивільного захисту матимуть статус будівель подвійного призначення та можуть використовуватись не тільки для пацієнтів, медичних працівників, а й для населення прилеглої житлової забудови територіальної громади з метою збереження їх здоров'я та захисту життя [18].

У зазначеній Концепції нами запропоновано підсилити доступність, ефективність медичних послуг, їх економічної, епідеміологічної складової шляхом запровадження у медичному процесі новітніх європейських медичних технологій: обладнання ЗОЗ системами пневматичної пошти для переміщення по медичному закладу рецептів, результатів аналізів, інструментів, витратних матеріалів, лікувальних засобів, препаратів крові тощо; встановлення великогабаритного високотехнологічного медичного обладнання (МРТ, КТ), що потребує врахування нових планувальних та інженерно-технічних рішень при проектуванні закладів охорони здоров'я. Зазначене впровадження забезпечуватиме право пацієнтів на доступність медичної допомоги, включаючи діагностичні і лікувальні процедури та лікарські засоби, що відповідають міжнародним стандартам, що відповідає Європейській Хартії Прав Пацієнтів

MEDICINE AND PHARMACY

в Україні (п. 10.) [19,20].

Для розробки нових ДБН В.2.2-10:2022 були використано наступні законодавчі документи: Кодекс цивільного захисту України (зі змінами від 2022), Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій» (2022), Закон України «Про систему громадського здоров'я» (2022), Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві» (2019), оновлені міжнародні правила International Health Facility Guidelines (Міжнародні Директиви для медичних закладів), Design Guidance for Psychiatric Intensive Care Units (2017). Low Secure Units (NAPICU) Design in Mental Health Network (Керівництво з проектування відділень інтенсивної психіатричної терапії), IBC[®] A Mental of the International Code Family (Міжнародний будівельний кодекс), щодо санітарних правил і норм стосовно проектування, організації та експлуатації ЗОЗ та ЗОЗ ПП, національні стандарти України, гармонізовані з міжнародними та європейськими нормативними документами – всього понад 50 документів.

ДБН В.2.2-10:2022 встановлюють основні положення до проектування ЗОЗ та ЗОЗ ПП (будівель і споруд усіх типів закладів охорони здоров'я у цілому та приміщень, що використовуються для надання медичної та реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я) при новому будівництві, реконструкції і капітальному ремонті та розроблені нові гігієнічні критерії до проектування та облаштування ЗОЗ та ЗОЗ ПП, а також вимоги до новітніх медичних технологій (телемедицина), інклюзивності зовнішнього та внутрішнього об'ємно-планувального простору, забезпечення вимог безпеки для здоров'я як пацієнтів з психічними розладами, відвідувачів (родичів), так і медпрацівників, які враховували нормативну базу ЄС та досвід європейських країн, включені в зазначені ДБН В.2.2-10:2022.

Враховуючи наслідки повномасштабної війни, щодо психічного здоров'я населення України, попередження професійних захворювань серед медичних працівників ЗОЗ ПП (предиктори розвитку емоційного вигорання), що обґрунтовано результатами наших досліджень, розширено перелік медичних

MEDICINE AND PHARMACY

приміщень в ЗОЗ та ЗОЗ ПП за рахунок приміщень для психологічного розвантажування медперсоналу.

В ДБН В.2.2-10:2022 нами впроваджено санітарно-гігієнічні вимоги до проектування захисних споруд цивільного захисту ЗОЗ та ЗОЗ ПП щодо безпеки пацієнтів, медперсоналу та відвідувачів ЗОЗ в умовах воєнних бойових дій. В цих захисних спорудах цивільного захисту ЗОЗ та ЗОЗ ПП підлягають укриттю хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я, які не підлягають евакуації в безпечне місце і перебувають у зонах можливих значних руйнувань населених пунктів, що відповідає новелам Кодексу цивільного захисту України та Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій» (2022).

Новостворений ДБН В.2.2-10:2022 слугує становленню нової нормативної бази містобудівного законодавства та законодавства в галузі охорони здоров'я при проектуванні/реконструкції/ або відновленні внаслідок руйнації від бойових дій закладів охорони здоров'я у воєнний та післявоєнний періоди України та сприятиме підвищенню якості менеджменту в сучасній охороні здоров'я територіальних громад країни.

Метою створення медичної складової новітніх державних будівельних норм України ДБН В.2.2-10:2022 «Заклади охорони здоров'я. Основні положення» є забезпечення ефективного менеджменту охорони здоров'я територіальних громад України при проектуванні/реконструкції/ або відновленні внаслідок руйнації від бойових дій закладів охорони здоров'я у воєнний та післявоєнний періоди України [21].

Реалії сьогодення свідчать про нагальну потребу у відбудові пошкоджених 1218 об'єктів ЗОЗ (540 лікарень, з них 173 – повністю знищено) внаслідок повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Планом відновлення України упродовж 2023-2025 р.р., затвердженим Урядом країни, передбачено ремонт та повна відбудова ЗОЗ, які зазнали пошкоджень та тих, які були повністю знищені []. Саме санітарно-епідеміологічна складова до нормативної містобудівної бази України з проектування ЗОЗ та ЗОЗ ПП з урахуванням закордонного досвіду слугує її вдосконаленню та є детермінантою громадського здоров'я [22,23].

Висновки.

MEDICINE AND PHARMACY

1. Санітарно-епідеміологічна складова, яка базується на закордонному досвіді європейських країн, реформуванні медичної галузі, вимогах цивільного захисту, включена до «Концепції («Дорожньої карти») формування нормативної бази проектування та будівництва споруд і комплексів закладів охорони здоров'я» і є надзвичайно актуальною для відбудови медичної інфраструктури в умовах воєнного та післявоєнного стану в Україні. Створена «Дорожня карта» з урахуванням розробленої нами санітарно-гігієнічної складової до основного за ієрархічною структурою нормативного документу ДБН «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я» та низки інших будівельних норм, передбачає оновлення нормативної бази з проектування та будівництва закладів охорони здоров'я, в т. ч. ЗОЗ ПП, на рівні територіальних громад з урахуванням чинних міжнародних вимог та найкращого світового досвіду.

2. В новоствореному ДБН врахована спеціалізація ЗОЗ ПП направлена на забезпечення оптимальних умов перебування пацієнтів з психічними розладами в умовах стаціонару, умов праці медичних працівників, умов відвідувачів.

References:

- [1] Machniuk V.M., Hopperia V.G., Polka O.O., Pavlenko N.P., Ocheretyana G.V. Hygiene and ecology in state regulation of urban planning // Edited by the corresponding member of NAMS of Ukraine N.S.Polky. *Видавництво МВЦ «Медінформ»*. К.: 2020. 131 p.
- [2] Махнюк В.М., Сердюк Є.А., Чорна В.В., Гаркавий С.С., Лаптев В.Е. Нові гігієнічні підходи до сучасного містобудування в Україні під редакцією академіка НАМН України А.М.Сердюка та редакцією член-кореспондента НАМН України Н.С.Польки. *Видавництво МВЦ «Медінформ»*. К.: 2021. 370 с.
- [3] Чорна В.В. Нормативно-правове регулювання розміщення вбудованих закладів охорони здоров'я у нежитлових приміщеннях житлових будинків/ Очеретяна Г.В., Махнюк В.М., Чорна В.В., Горваль А.К., Клименко Г.В. // *Довкілля та здоров'я*. К., 2020. Вип. 4 (97). С.35-45. DOI: <https://doi.org/10.32402/dovkil2020.04.035>
- [4] *Державні будівельні норми України Будинки і споруди Заклади охорони здоров'я* ДБН В.2.2-10-2001 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002241-01#Text>.
- [5] «Санитарные правила устройства, оборудования и эксплуатации больниц, родильных домов и других лечебных стационаров СанПиН 5179-90», затверженими Головним державним санітарним лікарем РСРС від 29.06.1990р. URL: <https://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=4697>
- [6] Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві. Закону України від

MEDICINE AND PHARMACY

- 03.10.2019 p. № 156-IX. - URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-20#Text>
- [7] International Health Facility Guidelines. (2014). Part B- Health Facility Briefing & Design 200 Mental Health Unit - Older Persons. 718 p.
https://healthfacilityguidelines.com/ViewPDF/ViewIndexPDF/iHFG_part_b_complete
- [8] Design Guidance for Psychiatric Intensive Care Units (2017). Low Secure Units (NAPICU) Design in Mental Health Network.
<https://napicu.org.uk/wp-content/uploads/2017/05/Design-Guidance-for-Psychiatric-Intensive-Care-Units-2017.pdf>
- [9] IBC^R A Mental of the International Code Family. International Building code. 2018. URL: <https://www.iccsafe.org/products-and-services/i-codes/2018-i-codes/ibc/>
- [10] *Design Considerations for Mental Health Facilities* by AIA Committee on Architecture for Health. Washington, DC: AIA Press, 1993. URL: <https://www.paperbackswap.com/Design-Considerations-Mental-Health-Facilities/book/1558350918/>
- [11] Architecture for psychiatric environments and therapeutic spaces. Dr Evangelia Chrysirou. Architect Medical Planner. URL: https://www.academia.edu/10260131/Architecture_for_Psychiatric_Environments_and_Therapeutic_Spaces
- [12] Carr R.F. (2017). Psychiatric Facility NIKA. for VA Office of Construction & Facilities Management (CFM). <https://www.wbdg.org/building-types/health-care-facilities/psychiatric-facility>
- [13] Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів у рамках Програми з відновлення України. Постанова від 15 грудня 2021 р. № 1324 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 811 від 19.07.2022). URL: <https://rada.gov.ua/laws/show/1324-2021-p#n10>.
- [14] Концепція («Дорожня карта») формування нормативної бази проектування та будівництва споруд і комплексів закладів охорони здоров'я URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/u-minregioni-obgovoryly-konczepczyu-formuvannya-normatyvnoyi-bazy-projektuvannya-ta-budivnytva-zakladiv-ohorony-zdorovya/>
- [15] Еколого-гігієнічні, економічні та правові аспекти «Концепції формування нормативної бази проектування та будівництва споруд і комплексів закладів охорони здоров'я» як елементи її вдосконалення на рівні територіальних громад. Махнюк В.М., Чорна В.В., Махнюк В.В. Український військово- медичний журнал. 2022. Т.3, № 4. С.50-59. DOI:10.46847/ujmm.2022.4(3)-050
- [16] Закон України «Про систему громадського здоров'я» № 4142 від 06 вересня 2022 року. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/226430.html>
- [17] Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій» від 29.07.2022 р. № за 2486-IX

MEDICINE AND PHARMACY

- URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2486-20#Text>
- [18] -Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» від 09.07.2018 року за № 579 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0879-18#Text>
- [19] Batbaatar E., Dorjdagva J., Luvsannyam A., et al. Determinants of patient satisfaction: a systematic review. *Perspectives in Public Health*. 2017. Vol. 137(2). P. 89-101. DOI: 10.1177/1757913916634136.
- [20] Byrne M.J., Tickle M., Glenny A.M., et al. A systematic review of quality measures used in primary care dentistry. *International Dental Journal*. 2019. Vol. 69, Iss. 4. P. 252-264. URL:<https://doi.org/10.1111/idj.12453>
- [21] Інструмент ефективного менеджменту охорони здоров'я через створення санітарно-гігієнічної складової до новітніх державних будівельних норм України ДБН В.2.2-10:2022 ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я / В. М. Махнюк, В. В. Махнюк С.М. Могильний, В.В. Чорна, В.П. Скочко // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю до всесвітнього дня ВООЗ «Здоров'я для всіх». Клінічна та профілактична медицина. - 2023. - № 2 (24). С. 108
- [22] Система охорони здоров'я впевнено тримає медичний фронт .міністр ОЗ України В.Ляшко. 12.02.2023 URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3668211-viktor-lasko-ministr-ohoroni-zdorova-ukraini.html>
- [23] Чорна В.В., Махнюк В.М. [та ін.]. Вплив архітектурно-планувальних рішень на санітарно-гігієнічні умови праці медпрацівників, пацієнтів психіатричних лікарень України та країн ЄС // Молодий вчений. 2021. № 1 (89) С.20-27 DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-1-89-5>

Конфлікт інтересів відсутній.

SCIENTIFIC EDITION

SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF»

№ 36(167) | August, 2023

The issue contains:

Proceedings of the 5th International
Scientific and Practical Conference

**SCIENTIFIC GOALS AND
PURPOSES IN XXI CENTURY**

Seattle, USA
19–20.08.2023

All materials are reviewed.

The editorial office did not always agree with the position of authors.

Journal's frequency: monthly

Signed for online publication: August 20, 2023.

Printed: September 19, 2023. Circulation: 200 copies. Format 60×84/8.

Batang & Courier New typefaces. Offset paper 100gsm. Digital color printing.

Contacts of the editorial office:

LLC Scientific Publishing Center «InterConf»

✉ info@interconf.center

🌐 <https://www.interconf.center>

✔ Certificate on the entry of publishing business subject in the State Register of Publishers,
Manufacturers and Distributors of Publishing Products of Ukraine: ДК № 7882 of 10.07.2023.